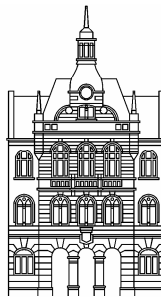

Mestna občina Novo mesto

Župan

Seidlova cesta 1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 244, faks: 07 / 39 39 269
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si
www.novomesto.si

Številka:

Datum: 13. 1. 2009

OBČINSKEMU SVETU MO NOVO MESTO

ZADEVA: POSTAVITEV DOPRSNIH KIPOV PRED MESTNO HIŠO

I. UVOD IN OBRAZLOŽITEV

V letu 2009 praznujemo dve oz. tri pomembne obletnice znanih Novomeščanov: 110 let rojstva Božidarja Jakca in 20 let od njegove smrti ter 25 let od smrti Marjana Mušiča. Oba sta veliki osebnosti, ki sta zaznamovala slovensko kulturo in umetnost 20. stoletja. Hkrati sta bila oba med najuglednejšimi člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU). Zato je omenjena ustanova na Mestno občino Novo mesto naslovila pobudo za postavitve doprsnih kipov teh dveh velikanov pred rotovžem ob kipih Ketteja in Trdine.

V 50-ih letih 20. stoletja je Marjan Mušič v sodelovanju z Božidarjem Jakcem in Jankom Jarcem naredil idejni osnutek in zasnovo »aleje velikanov« na ploščadi pred rotovžem. V idejnem osnutku je bil predlog za postavitve šestih doprsnih kipov pomembnih Novomeščanov, od tega naj bi bili en pesnik (Kette), pisatelj (Trdina), slikar (Jakac ali Lamut), glasbenik (Hladnik ali Kozina, katerega doprsni kip je pred Knjižnico Mirana Jarca), arhitekt (Mušič) in zgodovinar (Vrhovec ali Jarc, katerega doprsni kip je pred Dolenjskim muzejem). Vendar od šestih velikanov pred rotovžem stojita le dva doprsna kipa, za ostale štiri pa je na ploščadi postavljen temelj za podstavek in doprsni kip.

SAZU je županu predlagal postavitve doprsnih kipov za Božidarja Jakca in Marjana Mušiča z naslednjimi utemeljitvami (povzeto iz dopisa SAZU-ja županu z dne 28. 12. 2008):

»**Božidar JAKAC** je bil najbolj plodovit slovenski umetnik. Njegova veličina in pomen, brezštevne predstavitve doma in na tujem, številne knjige, katalogi in drugi zapisi o njegovem delu in življenju in seveda tradicionalna in nikoli pretrgana povezanost z njegovim rodnim Novim mestom in Dolenjsko zagotovo govori o eni najpomembnejših umetnikov, ustvarjalcev in akademikov na takratnem jugoslovanskem prostoru.«

Prof. dr. Milček Komelj je o njemu zapisal: » Božidar Jakac je zgodovinsko in ustvarjalno najpomembnejši kot oče slovenske grafike, sicer pa je z zelo raznovrstno likovno dejavnostjo skušal izraziti tudi svoj zavzeti odnos do slovenstva, do domače dolenjske pokrajine z rodnim Novim mestom ter do celotne slovenske kulture, zato si je osvojil doslej najpomembnejše mesto med našimi likovnimi dokumentaristi in kronisti.«

»**Marjan MUŠIČ**, Novomeščan, ki je arhitekturo študiral pri prof. Plečniku, kjer je že kot študent izdelal več projektov za Novo mesto: načrt za nov rotovž, za Kettejev vodnjak in urbanistično regulacijo Novega mesta, še posebej pomembno pa je diplomsko delo: načrt za most Novega mesta. Največji del svojega ustvarjalnega življenja je posvetil Novemu mestu in Dolenjski, in sicer tako v preučevanju naselbinske dediščine in geneze arhitekturnih spomenikov kot ohranjanju najdragocenejših historičnih arhitektur, ki jih je močno prizadela 2. svetovna vojna. Vključil se je v povojno obnovo Novega mesta, ki jo je snoval celovito.

Tako je nastala tudi današnja podoba Glavnega trga, kjer je odkril, obnovil in prezentiral srednjeveški arkadni obhod v hišah na gornjem delu trga. Oblikoval je tudi svečani predprostor rotovža, obnovil in dozidal v vojni porušeno Kobetovo hišo, postavil Kettejev vodnjak in spominsko znamenje. V stavbi nekdanje »stare kresije« je uredil takratno Študijsko knjižnico. V 60-ih letih 20. stoletja je obnovil Grad Otočec, ki je bil uničen v 2. svetovni vojni. V Ohridu je obnovil cerkev sv. Sofije in bil pri tem toliko izviren, da so ga najbolj znani konservatorji arhitekti tedanjega sveta imenovali za posebnega svetovalca UNESCO-a. Poleg tega je eden najboljših in najbolj tehničnih slovenskih arhitekturnih teoretikov in piscev. Njegovo delo Monografija novomeške pomladi je sijajna izpoved in dragoceno pričevanje o času, ko je Novo mesto predstavljalo svojevrstno kulturno središče naše dežele.«

II. FINANČNE POSLEDICE IN POTEK PROJEKTA

Glede na dejstvo, da v proračunu MO Novo mesto nismo načrtovali sredstev za postavitev dveh doprskih kipov, v dogovoru s SAZU-jem predlagamo, da se sredstva pridobi od sponzorjev in donatorjev (npr. Krka, Revoz, TPV, Adria). Okvirna ocena stroškov za izdelavo kipov ter njihovo postavitev na Glavnem trgu znaša približno 30.000 do 40.000 EUR (avtorsko delo, izdelava odlitka, kamnoseška dela itd). SAZU bi opravil javni natečaj za izdelavo kipov (k sodelovanju povabi najboljše slovenske kiparje). V nadaljevanju bi SAZU sodeloval pri načinu izdelave kipov in namestitvi spomenikov. Zavod za varstvo kulturne dediščine, OE Novo mesto, bo sodeloval pri realizaciji projekta kot strokovna ustanova za izdajo zgodovinskoarhitekturnih smernic.

III. PREDLOG SKLEPA

Na podlagi dopisa in pogovora s predstavniki SAZU-ja predlagamo Občinskemu svetu MO Novo mesto, da sprejme naslednje sklepe:

Sklep 1

Občinski svet sprejme predlog, da se pred rotovžem postavi doprsna kipa arhitekta Marjana Mušiča in umetnika Božidarja Jakca na podlagi obrazložitve, ki jih je oblikovala Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU).

Sklep 2

SAZU oblikuje prošnjo morebitnim sponzorjem in donatorjem za sofinanciranje izdelave doprskih kipov.

Sklep 3

SAZU, člani občinskega sveta in župan poskušajo pridobiti sponzorstva in donacije v višini 40.000 EUR.

V kolikor se sredstev ne zagotovi, se projekta izdelave in postavitve dveh doprskih kipov ne realizira, ker sredstva v proračunu MO Novo mesto niso načrtovana za ta namen.

Alojzij MUHIČ,
ŽUPAN

POSLANO:

1. naslovniku,
2. zbirki dok. gradiva.